

A gingerbread man is the central focus, lying on a dark wooden surface. A wooden fork is stuck vertically through its chest, splitting it down the middle. The gingerbread man is decorated with white icing for its limbs and face, and small yellow and red candies. The background is a dense, dark green Christmas tree decorated with various ornaments, including colorful baubles and pinecones. The overall lighting is dim, creating a cozy, festive atmosphere.

24
yötä
jouluun

*Huippudekkaristien
jännitystarinoita*

TAMMI

24 YÖTÄ JOULUUN

Huippudekkaristien
jännitystarinoita

TAMMI

HELSINKI

© Kirjoittajat ja Tammi 2022

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

ISBN 978-952-04-4378-8

Painettu EU:ssa

TARINAT:

1. ARTTU TUOMINEN: Menninkäinen 7
 2. MARJA AARNIPURO: Syntiset pikkujoulut 19
 3. MARKKU ROPPONEN: Joulupukin juhannusyö 32
 4. PATRICIA G. BERTÉNYI: Joulun kaksitoista lahjaa 44
 5. MATTI LAINE: Jäniströmin joulu 54
 6. MARKUS AHONEN: Jättiläinen 69
 7. SAIJA KUUSELA: Audimies 82
 8. CHRISTIAN RÖNNBACKA: Kuka tappoi tontun? 91
 9. LEENA LEHTOLAINEN: Joulu ilman lahjaa 110
 10. LIINA PUTKONEN: Joulupojat 121
 11. LAURI KEMPPAINEN: Maailman kautta 137
 12. JARI JÄRVELÄ: Upottavat silmät 147
 13. MATTI REMES: Urheilusankarin viimeinen joulu 163
 14. JOONA KESKITALO: Baton Rougen siniset monnit 178
 15. TUIRE MALMSTEDT: Tähten tähdistä kirkkaimman 195
 16. JP KOSKINEN: Pukin keikka 204
 17. HEIKKI VALKAMA: Musta kissa eksyksissä 216
 18. MAX MANNER: Sylvian joulumurha 226
 19. PAULIINA SUSI: Likainen pukki 239
 20. VERA VALA: Oi murheita muistaa ken vois murhaajan 249
 21. MIINA SUPINEN: Joulupukki puukon sai 263
 22. TAPANI BAGGE: Savunsininen juna 275
 23. ELINA BACKMAN: Joulusauna 286
 24. KALE PUONTI: Kova paketti 292
- KIRJOITTAJAT 302

1.

ARTTU TUOMINEN

Menninkäinen

Mies, jota kutsutaan Menninkäiseksi, nukkuu levottomana sängyssään.

Unessa mies kuristaa naista. Hän puristaa sormensa ohuen kaulan ympärille ja rusentaa niin kauan, että naisen huulet muuttuvat sinisiksi ja että silmien hiussuonet murtuvat. Unen houreisten silmukoidenkin läpi mies tuntee kiihkon, joka valtaa hänen kehonsa naisen kouristellessa ja kääntäessä anovan katseensa häneen.

Mies herää, nousee istumaan ja haroo rasvaista tukkaansa, joka oli ennen musta ja tuuhea mutta joka nyt repsottaa likaisena ja harmaana. Hän kurottaa yöpöydältä tupakka-askin ja sytyttää savukkeen. Uni ei jätä häntä rauhaan. Se seuraa häntä valveille ja jää asumaan hänen sisälleen. Hänessä on herännyt kaiken alleen hautaava halu jälleen.

Kissa loikkaa lipaston päältä, tassuttelee miehen luokse ja kerjää rapsutusta. Mies nostaa sen syliinsä ja saa sen kehräämään.

Miehen oikea nimi on Kaarlo Miettinen, ja hän on tappanut kuusi ihmistä.

Hän nousee ja menee ikkunaan. Puuskat pyörittävät hiutaleita katulyhtyjen hehkussa. On perjantai. Kolme yötä jouluu.

*

Toinen mies, joka on jo kaljuuntunut ja jolla on sekä sydänvika että pitkälle edennyt keuhkosityöpiä, on hänkin hereillä. Nykyään hänen on vaikea nukkua, sillä kivut ja yskänkohtaukset raastavat hänet hereille monta kertaa yössä. Mies kaataa lasin pohjalle votkaa ja lantraa sen vedellä, sillä vatsa alkaa olla finaalissa. Pihalla talvimyrsky riepottelee pressua, jonka mies on vetänyt veneensä päälle. Siitä on neljä vuotta, kun hän on viimeksi purjehtinut, eikä hän enää koskaan tule purjehtimaan.

Mies ajattelee Menninkäistä.

Murhaajaa, joka on tappanut kuusi naista.

Miehen nimi on Kari Venäläinen. Kauan sitten hän oli poliisi. Enää hän ei ole yhtään mitään.

*

Menninkäinen astelee rautakaupan valaistua käytävää. Taustalla soi joulumusiikki, hyllyvälit avautuvat autioina. Hän lastaa tottuneesti tavaroita kärryihin. Pari vyyhtiä nylonköyttä, nippusiteitä, rautasaha, mustia jätesäkkejä ja akkukäyttöinen kulmahiomakone. Hän tuntee jännityksen paisuvan kehossaan, kuten aina ennenkin, vaikka ajat ovat muuttuneet.

Neljäkymmentä vuotta sitten kaikki oli yksinkertaisempaa.

Silloin hän oli vielä nuori ja hänen kroppansa oli jäntevä ja voimakas. Nyt tilalla on löysää lihaa ja hitaita soluja, vaikka mies tunteekin itsensä edelleen hyvin eläväksi.

Nykyään on oltava varovaisempi.

Kahdeksankymmentäluvulla poliisilla ei ollut käytössään sellaista tekniikkaa kuin nykyään. Tälläkin hetkellä häntä kuvaa useampi valvontakamera. Hänen ostoksisiaan jää jälki rautakaupan tietokoneelle. Puhumattakaan itse teosta: sieppaamisesta, tappamisesta, ruumiin pilkkomisesta. On kuitunäytteet, sormenjäljet, dna-tutkimukset, televalvonta, rekisterikilpiä lukevat kamerat ja liuta muita asioita, jotka tekevät kiinnijäämisestä todennäköisempää.

Menninkäinen tietää, että hänen olisi pitänyt lopettaa jo vuosia sitten, mutta joka kerta pakkomielteiset unet pakottavat hänet liikkeelle.

*

Kari Venäläinen, entinen poliisi, nykyinen luuseri, painautuu viimaa vasten ja nostaa takinkaulukset ylös. Lunta on tuiskunnut koko yön, ja maa on peittynyt valkoiseen seittiin. Aura-auton oranssit vilkut viiluttavat pimeyttä. Hän nojautuu rakennuksen seinään. Kun kello lyö kahdeksan, ovet avataan ja hänet päästetään sisään.

Poliisitalo on hänelle tuttu, siellä hän vietti elämänsä parhaat vuodet, mutta palvelutiskin takana istuvia konstaapeleja hän ei enää tunne. Eikä kukaan tunne häntä. Hän on ollut eläkkeellä kaksitoista vuotta.

Laite sylkee jonotusnumeron. Tulee hänen vuoronsa. Konstaapeli katsoo häntä pitkään halveksuen, tarttuu puhelimeen ja soittaa.

”Hän on palaverissa.”

”Minä odotan.”

Kari odottaa tunnin ikkunasta katsellen. Odottaa toisen. Sitten lasiovi avautuu ja Jarkko Tammisto astuu aulaan. Kari nousee. He tervehtivät. Jarkko ei hymyile. Kari seuraa parikymmentä vuotta nuorempaa entistä kollegaansa ja ehkä ainoaa ystävää, joka hänellä on koskaan ollut, kapeita käytäviä Jarkon huoneeseen. Se on kansioiden ja paperien valtaama, kuten oli jo silloin, yli kaksitoista vuotta sitten.

Jarkko katsoo Karia.

”Oletko humalassa?”

”En vielä.”

”Miksi tulit?”

”Jouluu on kaksi yötä.”

”Tiedän.”

”On kulunut seitsemän vuotta.”

”Tiedän.”

”Menninkäinen on herännyt. Hän tekee sen jälleen.”

Huoneeseen laskeutuu hiljaisuus. Lopulta Jarkko sanoo: ”Sinun pitää lopettaa. Tuo ei ole normaalia.”

”Minä olen luvannut napata Menninkäisen. Annoin siitä sanani.”

Jarkko huokaa. ”Ei ole mitään Menninkäistä, ei ole koskaan ollut, hän on sinun mielikuvitustasi. Olen sen sinulle sanonut sata kertaa.”

Jälleen hiljaisuus. Tälläkin kertaa Jarkko keskeyttää sen: ”Olit loistava poliisi. Paras jonka tiedän. Arvostan kaikkea, mitä olet vuokseni tehnyt, mutta sinun täytyy ymmärtää, etten voi enää ottaa osaa tähän hulluuteen. Sen on loputtava. Tuo ei ole tervettä. Kuulin, ettet enää ole puheväleissä tyttäriesikään kanssa, saati Tiinan. Si-

nusta on tullut vitsi poliisin sisällä, ja se tekee minut surulliseksi. Katso nyt itseäsi.”

Kari pohtii pitkään vastaustaan. Hän tuntee yskänpuuskan olevan tulossa. Sen pidättäminen vaatii kaikki hänen voimansa. Hän on aivan hiestä märkä.

”Minulla on syöpä. Etäpesäkkeitä kuin sienirihmastoja. Kusen ja paskon verta. Mikään ei pysy sisällä. Jos näen joulun, se on viimeiseni. Pyydän, auta minua. Tämän ainoan kerran.”

Jarkko huokaisee. ”Jos se on totta, olen pahoillani. Mutta tämä on viimeinen palvelus.”

”Kiitos. Olet tosi ystävä”, Kari sanoo ja liu’uttaa paperilapun pöydän yli. ”Etsitkö minulle nämä tiedot?”

*

Menninkäinen istuu autossa. Hän kuuntelee uutiset ja sään. Luvassa on lisää lunta. Sitten joululaulut alkavat taas ja hän kääntää radion sammuksiin.

Tuisku on vaihtunut raskaaseen pyryyn. Hiutaleet ovat suuria kuin lautaset ja liimaantuvat tuulilasiin. Moottori hyrisee ja hönkii lämmintä ilmaa ohjaamoon. Menninkäinen on odottanut tunnin, mutta hän on valmis istumaan vaikka koko yön. Kärsivällisyys palkitaan. Sitten kerrostalon alaovi aukeaa ja nainen astuu ulos. Mies seuraa naisen sorjien jalkojen askellusta, kuinka tämä vilkaisee molempiin suuntiin harppoessaan kadun yli kissaeläimen notkeudella. Mies hymyilee, alkaa vihellellä, työntää vaihteen silmään ja nostaa kytkimen. Auto rullaa liikenteen sekaan.

Kaksi yötä jouluun.

*

Kari Venäläinen juo vesilasillisen, mutta se ei taltuta yskää, joka repii keuhkoja ja saa suun maistumaan raudalle. Hän painelee huuliaan liinalla, johon leviää mustanpunaisia läikkiä. Sähköt katkeavat mutta palaavat heti uudelleen. Kari sytyttää varmuudeksi kynttilän, jonka liekki väpättää ikkunanraosta puhaltavassa vedossa.

Kari istuu keittiönpöydän ääreen ja alkaa käydä läpi ajan haalistamia valokuvia, asiakirjoja, poliisiraportteja ja kellastuneita lehtileikkeitä, joita hänellä on kenkälaatikot täynnä. Vanhimmat asiakirjat ovat yli neljäkymmentä vuotta vanhoja, tuoreimmat muutaman päivän.

Kolmekymmentä vuotta sitten hän antoi yhdelle äideistä sanansa, että saisi tekijän kiinni, vaikka se veisi hänet mullan alle. Mutta hänellä on kiire, sillä routainen hauta hämöttää nurkan takana.

Kari osaa paperit ulkoa. Silti hän on varma, että jotain on jäänyt huomaamatta.

Yhteen laatikkoon on eksynyt sinne kuulumattomia valokuvia. Kuvia hänestä ja perheestä. Kuvissa hän ja Tiina ovat nuoria. He hymyilevät. Ja tuolla ovat Jaana ja Kaisa rakentamassa hiekkalinnaa. He ovat rannalla, aurinko paistaa.

Kari pistää kuvat syrjään, kaataa lasiin viskiä ja keskittyy uudelleen rikospaikkakuviin. Mennyttä ei saa takaisin. Mutta Menninkäinen on yhä tuolla, vaikka kukaan ei usko, että sellaista hirviötä on edes olemassa.

*

Menninkäinen lysähtää istumaan autoonsa. On aika. Viimeinen kerta. Hän muistelee elämäänsä, jossa ei ole paljon muistelemista. Kaikki on ollut hajutonta, mautonta, näkymätöntä. Hän käy aina samassa kaupassa, ostaa samat elintarvikkeet ja syö samaa ruokaa. Hän ei matkusta, hänellä ei ole perhettä, ei ainuttakaan ystävää eikä minkääläisistä koulutusta. Hän on ollut koko elämänsä työttömänä lukuun ottamatta lyhyitä jaksoja, jotka hän on istunut kiven sisässä pikkurikoksista. Siellä hän on askarrellut tyhjänpäiväisiä käsitöitä meluisissa työpajoissa.

Ulospäin hän on ollut tyhjä taulu. Mutta sisällä on roihunnut.

Hänen elämässään on ollut kuusi hetkeä, jolloin hän on todella elänyt.

Menninkäinen muistaa, hymyilee.

Ensimmäinen tappo. Virpi Heikkilä. Ihana tyttö, jonka perään kaikki koulun pojat kuolasivat tämän purjeh-tiessa ohitse. Tyttö, joka nauroi ja kallisti päätään taakse ja antoi hiusten valua alas selkään kuin hevosen jouhet.

Hän kuristi Virpiä tunnin.

Pidempään hän ei pystynyt itseään hillitsemään, sillä hän oli kokematon ja kömpelö. Myöhemmin häntä hävetti, kuinka oli teon jälkeen oksentanut paloitellesaan tytön ruumista vanhempiansa kellarin vanhassa emaliammeessa huonoilla työkaluilla. Mutta sittemmin hänestä oli kehittynyt todella taitava.

Tästä aatosta tulisi viimeinen kerta. Siksi kaiken täytyi tapahtua täydellisesti. Ja niin myös kävisi... ellei.

Menninkäinen ajattelee poliisia, joka oli ollut hänen perässään vuosia – ja joka oli kerran päässyt hänen jäljil-leen. Sitten Menninkäinen pudistaa päätään. Miehestä

ei tarvitse huolehtia. Aika on tehnyt tehtävänsä – niin hänelle kuin Kari Venäläisellekin.

*

Juoma valuu polttavana alas Karin kurkusta. Hän kaataa toisen, kolmannen.

Jouluaatto 1980. Virpi Tuulia Heikkilä. Menninkäisen ensimmäinen uhri. Kari oli silloin 35-vuotias nuori poliisi. Kahdeksantoistavuotiaan lukiolaisen paloittelusurma järkytti häntä perustavalla tavalla. He paiskivat töitä yökaudet ja edistyivätkin, mutta sitten tuli uusia juttuja ja tapaus painui unholaan, kunnes seitsemän vuotta myöhemmin kaatopaikalta löytyi purjekankaan sisään kääritty 19-vuotiaan Sirpa Anneli Kuusisen ruumis.

Hänen lisäksi kukaan muu – paitsi Jarkko – ei uskonut, että tekijä oli sama, sillä mitään yhteistä ei löytynyt.

Sen jälkeen tuli vielä neljä ruumista. Aina seitsemän vuoden välein jouluna. Lopulta Jarkkokin lakkasi uskosta, ja murhista kuulusteltiin ihmisiä, joilla ei ollut mitään tekemistä niiden kanssa.

Surmaaja oli Menninkäinen.

Kari oli ainoa, joka tiesi.

Peikkomainen olento, joka horroisti varjoissa herätäkseen eloon seitsemän vuoden välein.

Tappamaan.

Ja aika kului. Päivät vierivät, vuodet vyöryivät ja lohkoivat Karista pois kaiken, mitä hän oli koskaan ollut tai omistanut.

*

Kari levittää Jarkolta aamulla saamansa paperit pöydälle. Hänen sydämensä hakkaa nopeammin. Raportit yhdistettynä tiekamerakuviin vahvistavat sen, minkä Kari on jossain aivojensa perukoilla tiennyt jo pitkään. Että tekijä on Kaarlo Johannes Miettinen. Rattijuoppo, jonka hän pidätti ensimmäisen kerran vuonna 1987 – hyvin pian toisen murhan jälkeen – ja jota hän kuulusteli murhasta epäiltynä. Pikkurikollinen, jolla tuntui olevan selitys kaikkeen ja joka vihelteli mielipuolisesti.

Mies, jonka hän päästi pakoon.

Jos hänen vaistonsa olisivat hälyttäneet silloin, yli kolmekymmentä vuotta sitten, kaikki olisi nyt toisin. Ne olivat kuitenkin pysyneet mykkinä.

Kari nousee, mutta jalat pettävät. Hän tarttuu pöydänkulmaan. Näkökenttä mustenee ja hetken hän uskoo pyörtyvänsä – kuolevansa – mutta sitten tajunta palaa valkoisina pisteinä. Jalat tärisevät. Hän hakee makuuhuoneen kassakaapista revolverinsa, täyttää pesän patruunoilla ja napsauttaa rullan kiinni.

*

Menninkäinen seisoo kadunkulmassa ja hytisee. Pyryttää niin sankasti, ettei näe kunnolla eteensä. Hiutaleet tarttuvat silmäripsiin. Katuvalot värjäävät maiseman keltaisen sävyillä, mutta siellä, minne valo ei ylety, on mustaa kuin avaruudessa.

Mies on odottanut pitkään. Joku ulkoiluttaa koiraa, ohi jurnuttaa yksinäinen auto. Ratin takana istuu joulu-pukki.

Menninkäinen tietää, että tyttö tulee. Hän on siitä varma. Hän on tehnyt työnsä perusteellisesti. Käyttänyt satoja tunteja suunnitteluun.

Ja sitten se tapahtuu. Ovi avautuu, nainen astuu kadulle pipo syvällä päässään, untuvatakin vetoketju ylös saakka vedettynä.

Mies lähtee liikkeelle. Hän tietää, miten kaikki tulee menemään, mutta tämä kerta on erilainen, koska se on viimeinen.

*

Kari pysäköi kadunvarteen. Ajovalot halkaisevat mustan maiseman, jota täplittävät sinne tänne kietaistut pihojen värivalot. Sisällä taloissa perheet viettävät joulua yhdessä. Kari ajattelee, että siellä hänenkin pitäisi olla, että kerran hän siellä olikin.

Yskänkohtaus tulee rajuna ja yllättäen, painaa hänet kumaraan. Otsa koskettaa kevyesti rattia. Kivun aallot keinuttavat tajuntaa, mutta sitten kouristus menee ohitse. Hän kohooa varovasti parempaan asentoon, tasaa hengitystään, pyyhkii suupieleen valuneen veren. Taustapeilistä vastaan tuijottavat valkoiset kasvat.

Kari loksauttaa oven auki ja astuu pyryyn. Hän kahlaa umpeen tuiskunnutta koivukujaa ja seuraa pihaan kiemurtelevia tuoreita renkaanjälkiä. Kujan päässä seisoo ränsistynyt talo. Kinoksen alla makaa jäätyneitä autonraatoja, lahonneita lautatapuleita ja ruosteisia romuja. Kuistin eteen on parkkeerattu lava-auto. Takaikkunasta kajastaa haaleaa valoa. Mies menee ovelle. Siinä hän pysähtyy, vetää henkeä ja painaa kahvan hitaasti alas. Ovi loksauttaa auki. Vastassa on pimeä eteinen.

*

Menninkäinen asettelee tytön hellästi sängylle ja siirtelee pitkiä hiuksia viuhkaksi tyynylle. Sitten hän peruuttaa pari askelta, katselee näkyä. Naisen rintakehä kohoo rauhallisesti.

Enää ei ole kiire mihinkään.

Hän viheltelee ja asettelee tarvikkeensa sivupöydälle tarkasti järjestykseen. Mitään ei saa unohtua. Kaiken pitää olla täydellistä.

Eteisen lattia narahtaa. Kissa hyppää alas lipaston päältä ja tassuttelee ovenraosta pimeyteen. Menninkäinen jähmettyy kuuntelemaan. Seinäkello naksuttaa. Tuuli pamauttaa ikkunapeltiä. Hän pidättää hengitystään, tuntee sydämensä pumppaavan verta elimistöön. Sitten lattialankku narahtaa uudelleen. Ääni on ohut, oikeastaan pelkkä kuiskaus, mutta se riittää. Menninkäinen on asunut talossa yli kolmekymmentä vuotta ja tuntee sen jokaisen kulman, kynnyksen ja irtonaisen naulan. Joku on juuri astunut eteisestä keittiöön. Ja Menninkäinen tietää, kuka se on.

*

Kari haparoi pimeyden halki, astuu keittiöön ja seisahtuu paikoilleen. Hän yrittää tasata hengitystään, joka rohi-see kuin keuhkoihin olisi lapioitu soraa. Hän pelkää, että saa jälleen yskänkohtauksen tai että romahtaa, mutta veressä kiehuva adrenaliini lypsää häneen lisää voimia. Hiljalleen silmät tottuvat pimeyteen. Talon perältä kajastaa heikkoa valoa. Kari puristaa sormensa revolverin kahvan ympärille ja virittää iskurin varovasti peukalollaan.

Äkkiä jokin törmää hänen sääreensä.

Kari on vähällä älähtää kauhusta, mutta tajuaa nopeasti karvaisen hahmon kissaksi, joka painautuu jalkaa varten. Sydän hakkaa kuin bassorumpu. Veri suhisee korvissa. Hän pakottautuu jälleen liikkeelle. Oikaisee keittiön poikki, siirtyy olohuoneeseen ja kohti perähuoneen raollaan olevaa ovea. Hän on kuulevinaan viheltelyä, muttei ole varma, sillä ääni voi yhtä hyvin olla ulkoa kantautuvan tuulen ujellus.

Hän pääsee ovelle. Kissa luikahtaa hänen edellään huoneeseen. Kari kohottaa revolverin ja työntää oven auki. Vastaa lehahtaa ummehtunutta ilmaa. Hän astuu kynnyksen yli. Nainen makaa sängyllä ja hengittää raskaasti.

Kari kuulee kahahduksen oikealta puoleltaan. Hän pyörihtää terävästi. Silloin valot sammuvat ja tulee pimeää. Kari laukaisee revolverin. Pamaus lyö korvat lukkoon. Suuliekin välähdys on kuin salamavalon räiskähdys. Pistävä kordiitin haju tulvahtaa limakalvoille. Kari ampuu vielä kolme laukausta summittain, ja viimeisen valossa hän näkee edessään seisovan tumman hahmon. Sitten pimeys laskeutuu huoneeseen kuin musta samettiverho.

*

On aattoyö. Lumisade sakenee ja luo risteykset ja portit umpeen. Karin kadunvarteen pysäköidyn auton päälle alkaa kertyä valkoinen kuorutus. Talojen ikkunoiden valot sammuvat yksitellen. Kaikkien paitsi yhden, jonka takahuoneen ainoasta ikkunasta hohkaa kylmä kajastus. Jos menee aivan lähelle, saattaa kuulla miehen viheltävän, mutta yhtä hyvin ääni saattaa olla vain ikkunapellistä kimpoavan vihaisen tuulen vongahtelua.

24

KIRJOITTAJAA.

24

HYYTÄVÄÄ RIKOSTA.

24

YÖTÄ JOULUUN.

**JOULUN KOVIN PAKETTI
DEKKARIEN YSTÄVILLE.**

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-4378-8